

Blå kærhøg (*Circus cyaneus*)

I september måned forlader de sidste hedehøge vores område, og de bliver afløst af den nære slægtning – blå kærhøg. Faktisk er månedsskiftet august/september – sammen med april/maj – det tidspunkt hvor begge arter kan ses i landet samtidig. De to arter ligner hinanden meget, og især hunner og ungfugle kan volde kvaler at adskille. En hovedregel er, at fugle set i september og frem til og med april sandsynligvis er blå kærhøg, mens fugle set fra 1. maj og til og med august sandsynligvis er hedehøge – og så har jeg bevidst undladt at nævne steppehøgen her. Måden de to arter fouragerer på, er som hovedregel også lidt forskellig. Hedehøg ofte fouragerer i 3-5 meters højde, mens blå kærhøg fouragerer meget lavt over terrænet, ofte kun 1–2 meter over jorden.

Typisk blå kærhøg – fouragerende lavt over terrænet en vinterdag. Foto Jesper Leegaard

Blå kærhøg er ikke en dansk ynglefugl. Der har været spredte yngleforekomster op gennem 1900-tallet og omkring 1990 var der tegn på, at vi var ved at få en lille bestand i Syd- og Sønderjylland, men desværre forsvandt de igen. De største bestande i Europa findes i Frankrig og Nordskandinavien. De fugle som ses i Sønderjylland er primært fra den skandinaviske ynglebestand. Et fund af en skotsk ringmærket blå kærhøg i 2021 lige syd for grænsen, tyder på at der også kan være fugle fra den lille britiske ynglebestand imellem.

Helt nederst på fotoet ses en stor unge med udbredte vinger. Skovmose i Belgien. Foto: Gerald Louette

Blå kærhøg kan findes overalt i det åbne land. Den ses utrættelig fouragerende over heder, moser og dyrket land. Får den øje på et bytte, er den meget hurtig til at ændre kurs og slå ned – godt hjulpet af de lange vinger og den lange hale. Alle kærhøge har en fjerkrans omkring ørerne, lige som uglerne har. Derfor spiller hørelsen også ind under jagten på bytte. Blå kærhøg er en anelse kraftigere end hedehøgen og kan derfor tage lidt større bytte. Vigtigste bytte i Danmark er mus og småfugle. I Holland er ynglebestanden i frit fald, og de har nu kun 2-3 ynglepar tilbage. Her er unge vildkaniner et vigtigt byttedyr, men sygdom blandt kaninerne har næsten udryddet dem, og derved har blå kærhøg mistet et vigtigt fødeemne.

Blå kærhøg han. Foto: Jesper Leegaard

Det er svært at give et præcist tal på, hvor mange blå kærhøge som er i Sønderjylland. Det er en art, som er så tilpas spændende, at langt de fleste observationer bliver tastet i DOFbasen. Der er heller ingen tvivl om, at der er masser af gengangere iblandt de spontane indtastninger. Den bedste måde at få antal på, er ved at tælle dem på overnatningspladserne. Blå kærhøg overnatter nemlig meget gerne sammen med artsfæller på de samme overnatningspladser år efter år. I Sønderjylland er den bedst kendte overnatningsplads Kongens mose. Her er der blevet optalt flittigt gennem mange år, og det største antal er hele 55 overnattende blå kærhøge, som blev talt ved udflyvning om morgenen den 7. april 2016.

Jesper Leegaard